

Valtuustoaloite Espoon kaupungin tekstiilien ympäristöystävälliseksi hankinnaksi

Tekstiiliteollisuudella on huomattavia ympäristöhaittoja. Niitä syntyy kuljetusten aiheuttamista päästöistä ilmakehään, puuvillan viljelystä, vaatteiden värjäyksestä ja prosesseissa tarvittavista kemikaaleista. Köyhissä maissa värjäysaineet ja muut haitalliset kemikaalit päätyvät suoraan luontoon. Teollisuuden likavesiä ei ole varaa puhdistaa, sillä se maksaa liikaa. Esimerkiksi Intian Karurin kaupungin 600 tekstiilitehdasta tuottavat jätevetä päivittäin yli 200 miljoonaa litraa, josta puhdistamattoman veden osuus on noin 60%. Bangladeshin tekstiiliteollisuusalueilla jokien värit vaihtuvat sen mukaan, minkä väriset vaatteet sattuvat olemaan värjäysvuorossa.

Suurin osa vaatteistamme on valmistettu puuvillasta, jonka viljelyyn tarvitaan suuri määrä vettä. Vaikka suurin osa maapallon pinta-alasta on vettä, mailman vesi tilanne heikkenee jatkuvasti. Mailman kaikesta vedestä 97,5% on suolaista vettä ja vain 2,5 % makeaa vettä. Puhtaan, makean veden saaminen sekä sen riittäminen maapallon väestölle on jo nyt lähes mahdoton haaste. Meillä ei ole enää varaa siihen, että yhden t-paidan valmistamiseen kuluu 2700 ja yksien farkkujen 10 000 litraa nimenomaan makeaa vettä.

Tekstiilien valmistuksessa on muitakin ympäristöhaittoja. Siihen käytetään valtava määrä myrkyllisiä lannoitteita ja ravinteita. Tämä saastuttaa maaperää, pohjavettä ja siirtyy niistä paikallisiin ihmisiin ja aiheuttaa viljelijöille mm. syöpää.

Kestävän kehityksen globaalina osajana Espoo voi vaikuttaa asiaan ja näyttää esimerkkiä. Julkinen sektori hankkii tavaroita ja palveluja vuosittain noin 35 miljardilla eurolla. Määrä on noin 20 prosenttia bruttokansantuotteesta. Julkisella sektorilla on sekä mahdollisuus, että velvollisuus käyttää valtavaa ostovoimaansa viisaasti.

Uuden hankintalain lähtökohta on, että hankintayksiköt voivat edellyttää kilpailutuksen kohteena olevilta tuotteilta tai palveluilta tiettyä ympäristömerkkiä. Aiemmin hankintalaki mahdollisti ainostaan ympäristömerkkien taustalla olevien kriteerien vaatimisen ja toivotun ympäristömerkin perään piti lisätä ilmaisu ” tai vastaava ”. Uuden lain mukaan hankintayksikkö voi vaatia tiettyä merkkiä näytöksi siitä, että hankinnan kohde vastaa ympäristöominaisuuksia. Espoolla on siis mahdollisuus ottaa huomioon ympäristönäkökohdat ja ympäristömerkit-Joutsenmerkki ja EU-ympäristömerkki omissa hankinnoissaan. Samalla se varmistaa, että tekstiilien valmistuksessa ei käytetä lapsityövoimaa tai pakkotyötä. Myös työntekijöiden terveyteen, turvallisuuteen ja oikeuksiin liittyvien asioiden on oltava kunnossa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut teemme aloitteen, että Espoo kestävänkehityksen globaalina osajana toimii hankinnoissa jatkossa esimerkillisesti ja vastuullisesti. Hankinnoissa tulee varmistaa, että kaikki tekstiilit, jotka on mahdollista valmistaa näiden periaatteiden mukaan, myös hankitaan niiden periaatteiden mukaan. Koko tuotantoketjun pitää täyttää kestävän kehityksen sertifikaatit. Tehdään Espoosta Suomen ensimmäinen näin toimiva kaupunki. Se maine sopii hyvin Euroopan kestävimmälle kaupungille.

Liisa Kivekäs
Markku Sistonen
Leena Luhtanen
Maria Guzenina
Tiina Ahlfors
Sara Korhonen
Martti Hellström
Johanna Värmälä
Hannele Kerola
Juri Aaltonen
Arja Juvonen
Habiba Ali

Mikki Kauste
Henna Partanen
Inka Hopsu
Risto Nevanlinna
Helka Hosia
Rauli Virtanen
Verna Finström
Sirpa Hertell
Päivi Raunu
Tiina Elo
Simon Elo

Hannu Hätönen
Fred Granberg
Bo Lönnqvist
Nina af Hällström
Jussi Holma
Robert Donner
Riina Nevämäki
Sara Saramäki
Christina Gestrin
Markku Markkula
Kari Uotila

Henna Kajava
Johanna Karimäki
Kaarina Järvenpää
Antero Laukkanen
Eva-Lena Gästrin
Veera Ruoho
Ekim Özdemir
Marjaana Siivola
Noora Koponen
Tiina Pursula
Saara Hyrkkö